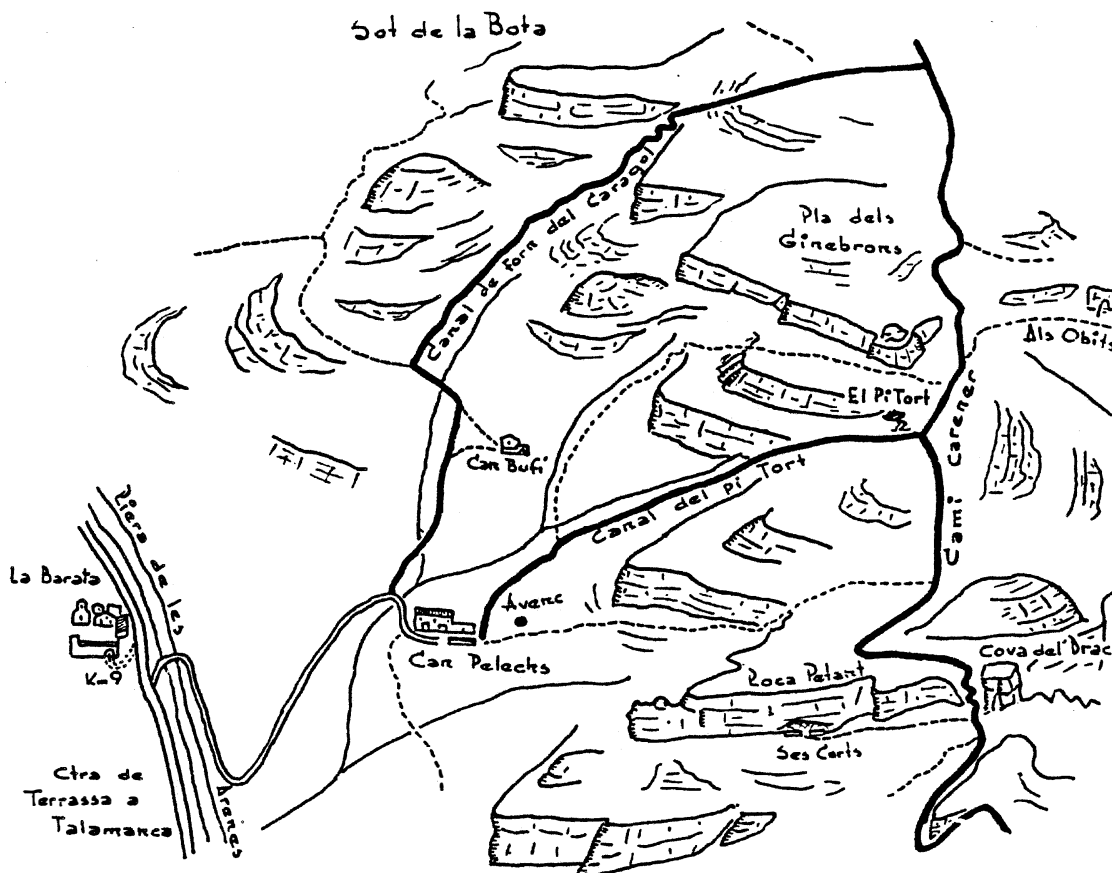


8th ETAPA : LA BARATA - SANT LLORENÇ SAVALL

En aquesta sortida seguirem caminant per les terres del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt, en el Vallès Occidental. A partir de La Barata pujarem per la canal del Pi Tort fins assolir la carena que ens portarà al Morral o Cova del Drac, un paratge ple de llegendes. En aquest punt, abandonarem momentàniament el GR per arribar-nos fins al cim de la Mola (1095 m) on podrem visitar el monestir de Sant Llorenç. Retornats al GR baixarem per la canal de Santa Agnès i tindrem ocasió de veure les restes de l'ermita d'aquest nom.

A continuació, i després de travessar els torrents de les Arenes i de Vall d'Horta arribarem a la gran masia de Can Roca. Un cop ací només haurem de saltar la carena d'En Ricó per arribar al poble de Sant Llorenç Savall on finalitzarà l'etapa.



SIG	AET								
SSD	19880313	-	042	/	1				

[illegible]

=====

EL PARC NATURAL DE SANT LLORENÇ DEL MUNT - SERRA DE L'OBAC

Aquest parc natural, aprovat l'any 1972, comprèn el massís de Sant Llorenç del Munt de la Serralada Pre-litoral Catalana, situat en el Vallès Occidental, al límit amb la comarca del Bages. Consta de dos relleus, de morfologia montserratina, separats per la riera de les Arenes : l'estricta de Sant Llorenç i la Serra de l'Obac.

Sant Llorenç culmina en una llarga carena, d'uns 5 km de longitud, orientada NNW-SSE, que va des del Montcau (1053 m) fins a La Mola (1095 m), cota màxima del massís. Aquesta carena, que es manté amb una altitud de 900 a 1000 m, separa la conca del Besòs (riu Ripoll) de la del Llobregat (riera de les Arenes). Per altra banda, la seva part més septentrional, fins al Pla dels Ginebrons, també serveix de partió entre els termes municipals de Mura (Bages) i de Sant Llorenç Savall (Vallès Occidental). El sector de migjorn pertany a Matadepera fins al límit amb Castellar del Vallès.

La Serra de l'Obac és vertebrada per una carena d'aproximadament la mateixa longitud i orientació, situada a uns 3 km a l'oest a l'altra vessant de la riera de les Arenes. La seva part septentrional pertany al terme municipal de Mura, i té com a punt culminant la Bassa Nova (942 m). A partir del Coll de Tres Creus delimita els termes de Vacarisses i Terrassa. En el seu extrem SE té la seva cota màxima, el Turó del Pou del Glaç (944 m).

L'enllaç entre ambdues alineacions paral·leles es realitza pel Coll d'Estenalles (870 m), a la falda occidental del Montcau, on neix la riera de les Arenes. Aquest curs d'aigua estacional causà, amb el seu desbordament el 1962, i en menor intensitat el 1971, moltes destruccions i nombroses víctimes als nuclis urbans de Terrassa i Rubí. Com a conseqüència d'aquelles inundacions actualment la riera ha estat canalitzada.

=====

<u>Horari</u>		<u>Quilòmetres</u>
<u>Parcial</u>	<u>Total</u>	
0.00	0.00	0.000

Comencem aquesta etapa en el punt quilomètric 9 de la carretera de Terrassa a Talamanca i Navarcles, al costat de La Barata (640 m). Seguim per la pista que arrenca d'aquest punt i baixa cap a la riera. Anem vorejant el tancat que tenim a la nostra esquerra.

Un cop arribats a l'ample llit de la riera de les Arenes el travessem i continuem per la pista que s'enfila per l'altra banda.

Immediatament deixem un parell de trencalls, un a cada mà; el de l'esquerra té el pas barrat amb una cadena. Després de planejar una mica la pista comença a pujar paral·lela a la riera. A l'altra banda hi veiem el conjunt de les edificacions de La Barata, i una mica més a l'esquerra, enlairat, el gran casalot de Can Salvans. En un segon pla hi tenim la paret del Castellsapera.

La pista gira cap a l'esquerra separant-se així de la riera. Deixem un camí a la dreta i comencem a vorejar un gran camp. La panoràmica cada vegada és més àmplia: ara a l'esquerra hi tenim la Serra de l'Obac, amb el Castellsapera en primer terme, i a la dreta el conjunt de Sant Llorenç del Munt. En el cim de La Mola s'hi distingeix l'edificació del monestir.

A l'esquerra de La Mola podem veure-hi la singular roca del Morral o Cova del Drac.

0.12 0.12

Arribem al final del camp que teniem a la nostra esquerra. En aquest punt hi ha una bifurcació; la branca de l'esquerra segueix per entre pins, nosaltres seguirem rectes per la pista que baixa lleugerament i després gira cap a la dreta.

NOTA.- Compte en aquesta cruïlla: la branca de l'esquerra, que hem rebutjat, té els senyals del GR; en canvi seguim per la branca de la dreta per on, de moment, no n'hi veiem. A més, si mirem enrera, veurem que la pista per on hem pujat porta el senyal de pas barrat.

Tot això s'ha d'interpretar de la següent manera: Els qui venen de dalt de La Mola (i venen per la branca de la dreta) en arribar a la cruïlla es troben que en comptes de seguir per la pista han d'agafar el camí entre pins i poc després un senderol que els portarà fins a la riera.

Nosaltres hem preferit pujar per la pista que és més còmode que fer-ho pel senderol marcat.

La pista després de fer un parell de revolts comença a pujar altra vegada. Deixem un trencall a la dreta.

0.05 0.17

Poc després comencem a vorejar la finca de Can Pèlacs que tenim a la dreta. A mà esquerra hi ha una filada de xiprers.

Passem per davant de l'entrada principal de la finca (710 m) i tot seguit ens saltem una cadena que barra el pas del camí. Hi ha alguns exemplars notables de xiprers.

=====

CAN PELACS

Aquesta gran casa senyorial amb edificis annexes destinats a l'explotació agrícola i pecuària està situada al repeu nordoccidental de Sant Llorenç, a la mateixa contrada de La Barata.

Si bé la seva antiguitat no consta documentalment, es pot situar la seva primitiva construcció en el segle XVI pels detalls arquitectònics que es conserven.

Can Pèlacs conjuntament amb La Barata són els dos masos més rics i més ben arranjats de la muntanya.

=====

Quan arribem al final de la finca el camí gira cap a la dreta i segueix vorejant-la; de seguir-lo ens menaria a Can Garrigosa. Nosaltres hem de continuar rectes per un camí més malmès.

A poc trobem una bifurcació : la branca de l'esquerra plana i ens portaria a Can Bufí; agafem la de la dreta que puja. Anem guanyant altura; mirant enrera podem gaudir d'una bona vista de Can Pèlacs amb els seus xiprers.

A la nostre esquerra hi veiem la masia de Can Bufí. Comencem a pujar per la canal del Pi Tort. El sòl està molt ple de pedres.

0.12 0.29

Travessem el fondal per un punt on hi ha grans blocs de roca. El viarany s'enfila per entre les pedres cada vegada amb més pendent. Estem pujant per entremig d'alzines; les arrels ens fan de graons.

0.03 0.32

Passem per un rocallís de conglomerat. Seguim pujant paral·lels al fondal; el tornem a travessar, ara el tenim a l'esquerra.

Seguim pel llit de la canal. Més que per un sender estem pujant per un reguerot.

0.11 0.43

Sortim a una clariana des d'on podem admirar de nou la Serra de l'Obac i més enllà Montserrat. Continuem pujant.

0.02 0.45

Després d'un revolt cap a la dreta arribem al camí carener;

hi entronquem precisament al costat d'un gros pi (950 m).

Seguim aquest caminet cap a la dreta, tot planejant. Trobarem marques grogues.

0.05 0.50

Passem per un collet, punt on deixarem un trencall a l'esquerra. Nosaltres seguim rectes baixant lleugerament i a poc tornem a planejar. Trobem un gran pi que creix pràcticament al mig del senderol.

Sortim a una clariana. Davant hi veiem La Mola, ara gairebé al nostre abast. Al fons, a l'esquerra es veu el gran cingle de Gallifa i una mica més a prop el poble de Sant Llorenç Savall.

0.06 0.56

Ens trobem amb una clapa herbosa al costat dret del camí que convida a fer un petit descans tot gaudint de l'àmplia panoràmica. D'ací surt un viarany cap a la dreta que ens portaria a la Roca Petant.

El sender que seguim, en aquest punt gira cap a l'esquerra; enfront hi veiem el Morral del Drac amb una creu en el seu cim.

Passem per un tram de rocallissos i a continuació fem una petita baixada per entremig de roques.

0.06 1.02 3.600

Arribem al coll de la canal de Santa Agnès. A la nostra esquerra hi tenim l'estranya roca, en forma de queixal foradat, anomenada Morral o Cova del Drac (950 m).

=====

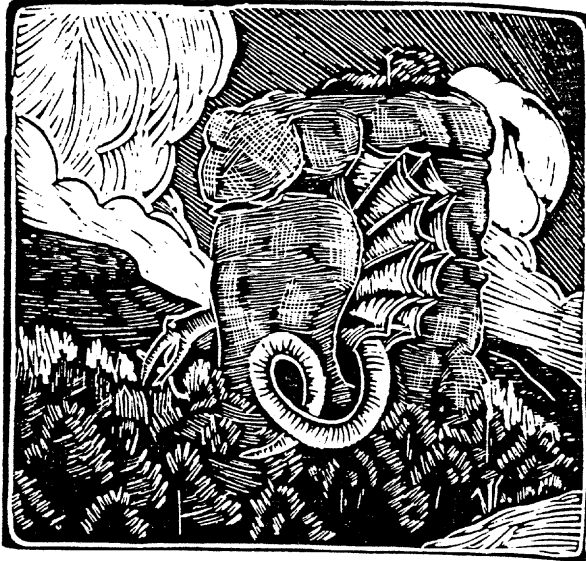
EL DRAC DE SANT LLORENÇ

Explica la llegenda que quan els cristians varen foragitar els moros de les altures de Sant Llorenç, aquests abans d'abandonar-les, deixaren al coll de la canal de Santa Agnès una brívia jove.

La brívia era una bèstia monstruosa avui ja desapareguda d'entre els animals. Tenia forma de drac, pell escamada i dura, urpes d'au de rampinya i dues ales enormes, com de rat-penat.

Aquesta afrosa bèstia només es criava al llunyà orient, i d'allà la portaren els moros, encara jove, esperant que en poc temps fes la creixença sense ésser molestada, donat el lloc inaccessible que li havien triat per al seu cau. Aquest lloc, avui encara impressionant, és el coll de la canal de Santa Agnès, on s'aixeca la torratxa o merlet que s'ha vingut a conèixer com a Cova o Morral del Drac. En aquest paratge, l'animal va créixer i aviat va espavordir tota la comarca.

Els primers que notaren la seva presència foren els pastors, els quals asseguraven l'existència d'un animal desconegut perquè sovintejaren més que mai les pèrdues dels seus ramats; però ningú arribà a creure'ls ni a fer-los cas. Finalment, un dia uns pastors es toparen amb la brívia sense poder fer altra cosa que abandonar-li la ramada i fugir comes ajudeu-me.



A partir d'aleshores, com sigui que els ramats no s'aventuraven per les altures i cingles de Sant Llorenç, el drac, famolenc, anava a la plana i se n'enduia tot el que li venia de gust : ovelles i cabres, cavalls i aviram, fins arribar un dia a arrabassar amb les urpes dues criatures que jugaven vora d'una font.

Els pagesos anaren al batlle de Sant Llorenç Savall perquè els protegís, i aquest, indefens com els vilatans, trametré una comissió al comte de Barcelona, en Guifré el Pilós, per

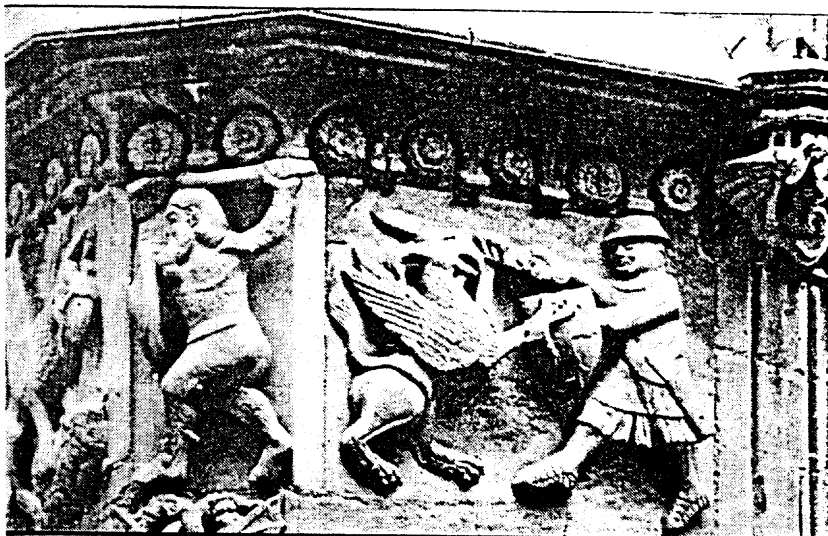
explicar-li el perill i l'angoixa que de temps havia pres aquella contrada.

El comte es trobava enfeinat en la lluita contra els moros i no podia desatendre aquesta missió tan important, però tampoc no volia deixar sense protecció els seus vasalls. I va triar d'entre el floret dels seus cavallers el baró Spes, a qui concedí una host guerrera de provada valentia per heure-se-les amb la brívia.

Els cavallers anaren cap a La Mola on foren rebuts amb gran alegria pels ermitans que hi vivien. L'endemà sortiren amb les primeres llums i els atabalers mogueren gran soroll damunt de la cova per desvetllar la brívia i convidar-la a la lluita.

El drac, amb un gran udol, remuntà amb les seves ales el blau del cel i es presentà a la host del baró Spes disposat a fer-se passar la fam, que mai no li mancava. Volant per damunt dels cavallers aviat arrabassà un cavall amb el seu cavaller i el deixà caure daltabaix d'un cingle espadat. Els altres correruen a l'escomesa, però la brívia amb les seves ales i la seva còrpora imponent dominava tota la tropa i no feia cas de la pluja de sagetes que se li dirigien i que arribaven a rebotar a la seva pell sense fer-li cap mal.

Llavors el drac se sentí segur i planejà pel damunt dels cavallers, i els cavalls en sentir el seu braol i el seu alè de foc emprengueren una cursa desbocada sense que els genets els poguessin dominar, i els portaren a estimbar-se al cingle de ponent de la Mola en el lloc que encara avui és conegut pel "Salt dels Cavalls".



Relleu que decora la porta de Sant Iu de la catedral de Barcelona.

Els demás restaren esbarriats i espaordits i dues escomeses més tingueren la mateixa sort. Els cavallers hagueren de salvar llurs vides amb les llances enlairades fins que la brívia en tingué prou i es retirà a la seva cova. El baró Spes i molts pocs cavallers dels que l'acompanyaven pogueren retornar a Barcelona malferits i derrotats.

El comte Guifré va restar aclaparat per les infaustes noves que li donaren de la seva expedició. Com que els afers de la guerra amb els sarraïns li impedien d'anar personalment a Sant Llorenç amb l'exèrcit, ordenà que els tributs que li pagaven la gent de la contrada, part de les collites i del bestiar, fossin posades a l'abast de la brívia perquè així satisfeta la seva fam, deixes tranquil·la la plana.

Però el comte no estava convençut d'aquesta solució i una nit tingué l'aparició d'un àngel enarborant una espasa flamejant i amb la brívia atuïda als seus peus. Això ho prengué com un avís i l'endemà mateix sortí d'expedició contra el drac.

Els cavallers per tal de sorprendre el drac voltaren la muntanya pel seu llevat ferèstec i estimbat i, anant pel camí de la Senyora arribaren a l'ermita de Santa Agnès on passaren la nit.

Molt de matí el comte Guifré tot sol va emprendre l'aspra pujada de la canal fins vorejar la rocassa de la cova del drac. L'animal, que per llavors ja tenia satisfeta la seva fam, roncava afrós en la bretxa de la cova i allà es dirigí Guifré aprofitant aquell son providencial. Amb la maça li va ventar un cop atuïdor al cap que no va tenir més conseqüències que les de despertar a la fera. La brívia, rabiüda i espetegant la seva enorme cua va aixecar-se disposada a la lluita. Però dins l'estret espai del seu cau no podia bellugar-se lliurement i va entrebancar-se, la qual cosa va aprofitar el comte i en una nova escomesa pogué clavar-li la daga al coll.

El drac, amb un gran bramul que feia tremolar totes les valls, en sentir-se ferit, es regirà amb les urpes contra el comte, però aquest l'esperà una vegada més plantat a dalt del roqueter i amb la seva llança arribà a travessar-lo. Ferida de mort, la fera fugí encara volant per damunt de les serres, amb un terratrèmol esborronador i deixant sobre els arbres una gran pluja de sang, fins anar a fer el darrer udol al cim d'un pujolet que es troba a tocar a la vila de Castellar.



El senyor Antoni Quadras i Feliu amb la costella del Drac.
(Fotografia feta a l'antiga masia de can Pobla l'any 1903). (S.Q.)

Encara no fa massa temps es trobava al Puig de la Creu un gran os de l'espina del drac i a la casa pairal de Can Pobla, una costella.

La gesta d'En Guifré consta commemorada en pedra a la portada de Sant Iu de la catedral de Barcelona.

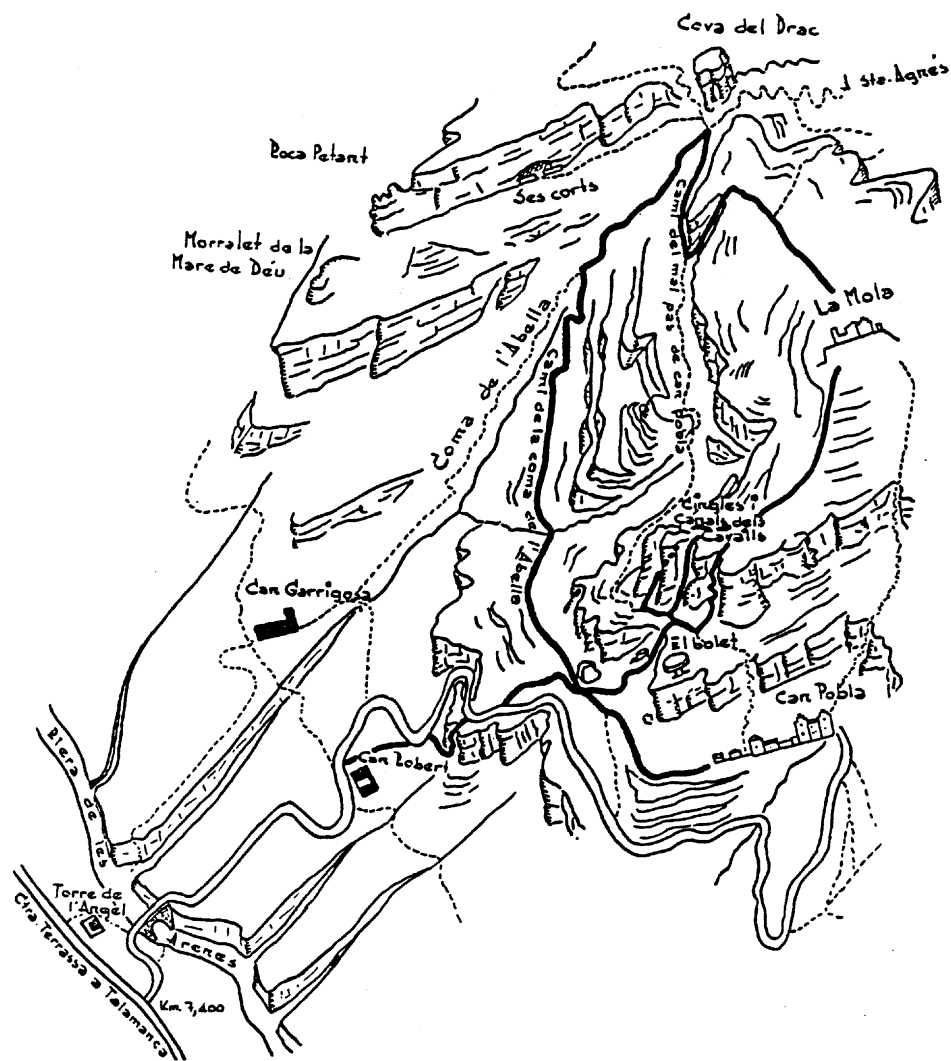
=====

NOTA.- En aquest punt el GR comença a baixar per la canal de Santa Agnès per la dreta del Morral del Drac. Nosaltres, però, abans de seguir endavant aprofitarem per a visitar el monestir de Sant Llorenç emplaçat al capdamunt de La Mola.

Així doncs, d'acord amb la nota anterior, deixem la canal de Santa Agnès a l'esquerra i continuem rectes seguint les marques grogues.

Passem per un rocallís, pugem una mica i anem a sortir a un gran rocallís vorejat per cingles a la seva esquerra.

Des d'aquest punt tenim una magnífica visió de la cinglera que s'estén des del Coll de Santa Agnès fins a la Roca Petant. En ella hi podem veure les baumes de Ses Corts.



0.05 1.07

Hem d'abandonar el senderol que segueix recte planejant pel rocallís i pujar cap a l'esquerra seguint les marques grogues.

Comencem a passar per entremig d'arbres i a pujar per un sòl ple de roques. El senderol entra en una bonica canal engorjada que guanya altura poc a poc. Més endavant trobem l'antic empedrat del camí.

0.05 1.12

Una vegada al capdamunt de la canal sortim a un espai obert. Al fons a mà esquerra hi veiem el camí dels Obits, a mitja altura del cingle, amb la casa del mateix nom.

LA CASA DELS OBITS

L'origen d'aquesta edificació ens l'explica en Francesc Garrigosa :

"Es diu que un bon dia aparegué un penitent a la llarga bauma dels Obits i va escollir aquell solitari paratge per a les seves meditacions. Algunes persones aconsellaren al penitent que abandonés aquell lloc tan poc hospitalari i tan perillós per a la seva vida ja que aleshores, la muntanya era plena de llops i d'altres feres. Ell, però, sempre els contestà negativament.

Sabuda la seva ferma resolució de romandre en aquell racó tan feréstec i tement-se els propietaris de Can Garrigosa, Can Pèlacs, Can Bufí, La Barata i La Mata, que algun dia seria destrossat pels llops, decidiren de construir una paret davant la bauma que el resguardés dels molts perills que l'envoltaven.

L'eremita d'abundosa barba, després de romandre-hi uns anys, desaparegué, ignorant-se de moment el que li havia succeït. Però, més tard, se sabé que aquell penitent de faç humil era un general de l'exèrcit, que per haver-se rebel·lat estava condemnat a mort i que s'arrecerà a les baumes dels Obits fins que un canvi de govern li permeté reintegrar-se a la vida militar."

També s'explica que en aquesta casa s'hi fabricà durant un temps moneda falsa.

=====

Tot seguit girem cap a la dreta i continuem la pujada. Tor-nem a veure el cingle de Gallifa i Sant Llorenç Savall a l'es-querra.

0.06 1.18

Fem cap a la superfície arrodonida que forma el cim de La Mola; en el seu punt més alt, enfront, hi veiem el monestir de Sant Llorenç. Deixem una fita que indica : "Cova del Drac. Coll d'Eres". Si des d'ací mirem enrera podrem veure el Montcau per sobre dels cingles, i a la seva esquerra la casa de La Mata, en el coll d'Estenalles.

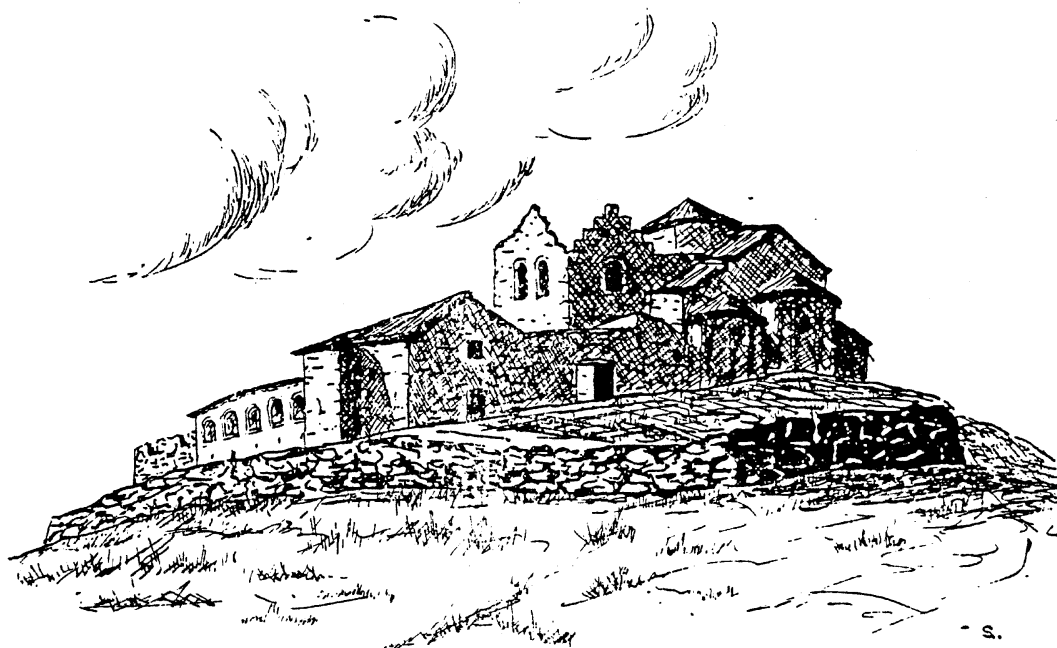
0.02 1.20 4.500

Finalment arribem al monestir (1095 m).

=====

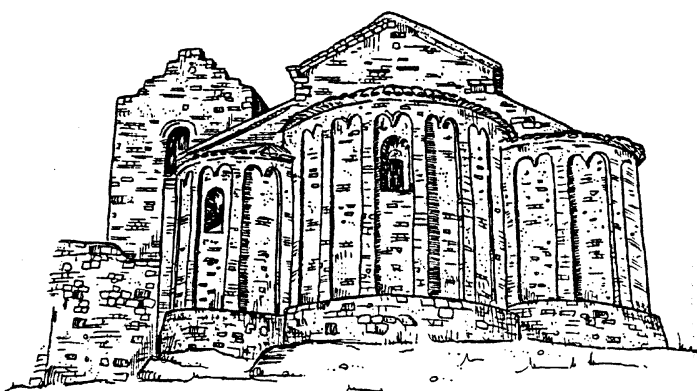
MONESTIR DE SANT LLORENÇ DEL MUNT

Les restes d'aquesta abadia benedictina estan situades a dalt de La Mola, al cim de la Serra de Sant Llorenç del Munt. Des d'abans del 957 consta que en el dit lloc hi havia una església dedicada a Sant Llorenç, Sant Miquel i Santa Maria, que, segons una tradició molt antiga, fomentada pels monjos de Sant Cugat del Vallès, la fundaren monjos procedents d'aquest monestir. El 973 fou dotada pel comte Borrell, i el 985 s'uní per primera vegada a Sant Cugat, d'on depengué fins el 1013.



Recuperada la seva independència, l'abat Odeguer (1050-1063) fou un dels principals fautors de la seva prosperitat; adquirí dels comtes de Barcelona àmplies dotacions, en especial l'església de La Llacuna, on fundà un priorat, i l'església de Castellar del Vallès, que comprà al bisbe de Barcelona (1051). També inicià la gran església del Munt, un edifici de planta basilical de tres naus, amb creuer i cimbori octogonal, encapçalada per un triple absis decorat amb arcuacions cegues i faixes lombardes. Fou consagrat el 1064. En aquest temps la comunitat arribà a la vintena de monjos.

El 1086 el monestir s'uní per força a Sant Pere de Tomeres, i en fou expulsada una part de la comunitat, que amb l'ajuda del bisbe de Barcelona recuperaren la llibertat per al monestir el 1098; l'any següent, però, era unit per segona vegada a Sant Cugat del Vallès. Els abats de Sant Llorenç no acceptaren mai de bon grat la submissió al monestir de Sant Cugat que, tot i ésser mitigada el 1168, perdurà fins el 1592, quan les seves rendes s'uniren al col·legi de la Congregació Claustral, de la qual havia format part des de la seva constitució (1219).



Arquacions cegues i faixes lombardes del triple absis del Monestir de Sant Llorenç del Munt.

La sèrie de visites fetes pels abats de Sant Cugat al monestir del Munt demostren la progressiva decadència d'aquest, que reduí el seu nombre de monjos de 12, al segle XII, a 8 el següent i a 4 a partir del segle XV. El 1450 un incendi damnicà l'església, i després els abats comandataris acabaren de precipitar la seva decadència.



Taula d'Orientació Geogràfica de La Mola

Deixà de tenir abats propis el 1608, i el darrer monjo abandonà el monestir el 1804. Amb la Guerra del Francès i amb la desamortització s'inicià una etapa d'abandonament, que durà fins el 1868, quan inicià la seva restauració Antoni Vergés I Mirassó, rector de Sant Llorenç Savall i historiador del monestir. El temple es tornà a obrir al culte el 1871 i s'adaptà un habitatge en el que havia estat monestir. El 1931 fou declarat monument nacional.

Amb motiu del centenari de la Caixa d'Estalvis de Sabadell es va col·locar al cim de La Mola, el dia 30 d'octubre de 1960, una Taula d'orientació projectada per en Ramon Folch, amb les col·laboracions d'Ignasi de Quadras i de Marcel·lí Guixà, en quant a la topografia, de Manuel Reguant (gres), de Narcís Ballvé (colors ceràmics), de Manuel Batllori (coccio dels colors) i de Vicens Valls (esmerilat).

=====

Després de visitar-lo tornem al Morral del Drac pel mateix sender que hem vingut.

0.13 1.33

Arribem novament al collet de la canal de Santa Agnès. Iniciem la baixada per l'esmentada canal situada a la nostra dreta per entre el Morral del Drac i La Mola.

La baixada és amb fort pendent i amb molts corriols que fan de drecera (baixa com pugués !). A mà dreta deixem l'origen del camí de la Font Soleia.

0.11 1.44 6.000

Poc després de superar l'obstacle d'un arbre caigut travessat al mig del senderol, trobem una bifurcació; la branca de la dreta segueix baixant i és per on seguirem més endavant. De moment, però, anem per la branca de l'esquerra que continua planera enganxada al cingle.

Als pocs metres de recorregut arribem a la porta d'entrada de la que fou ermita de Santa Agnès (790 m).

Des de l'ermita tenim una bona visió dels cingles; a l'esquerra hi tenim el Turó de les Nou Cabres i a la dreta el de la Roca Foradada. Al fons hi ha Sant Llorenç Savall.

=====

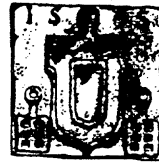
L'ERMITA DE SANTA AGNES

La cova-ermita de Santa Agnès està situada en un dels paratges més feréstecs i impressionants del massís. Són especialment interessants les coves, la principal de les quals té a l'entrada unes boniques piques naturals plenes d'aigua; la seva

boca resta tapada per la capella que aprofita parcialment el sostre i les parets de la caverna. Adossades a la capella hi ha les ruïnes de les dependències de l'ermita.



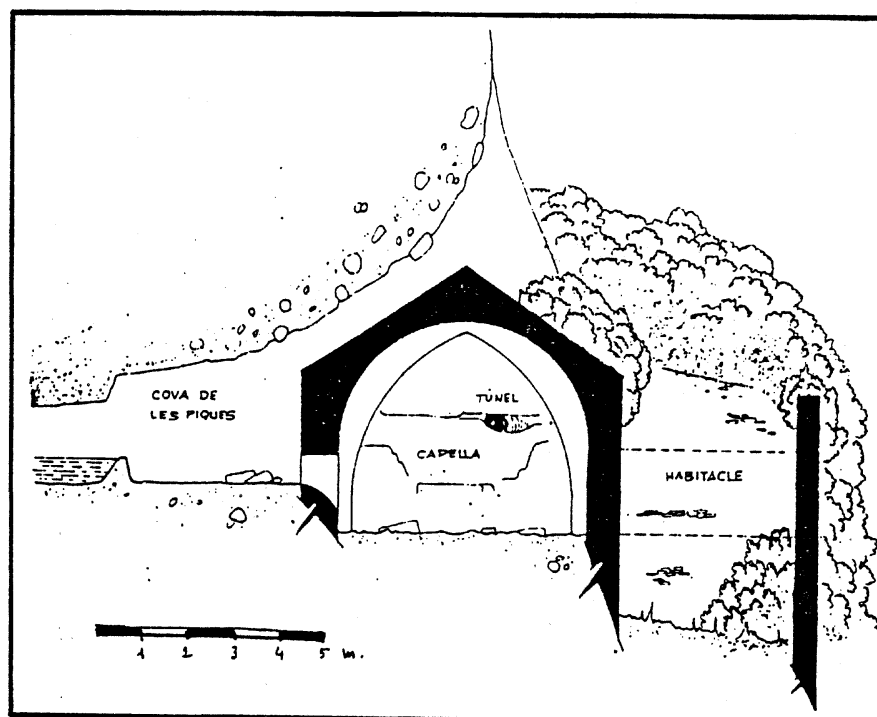
Entrada a les ruïnes de la cova-ermita de Santa Agnès.



Escut del portal d'entrada a l'ermita de Santa Agnès.

En els seus inicis havia estat residència dels donats o servents del monestir de Sant Llorenç del Munt. Aquests donats tot i que vestien hàbit, no pertanyien a cap ordre religiós.

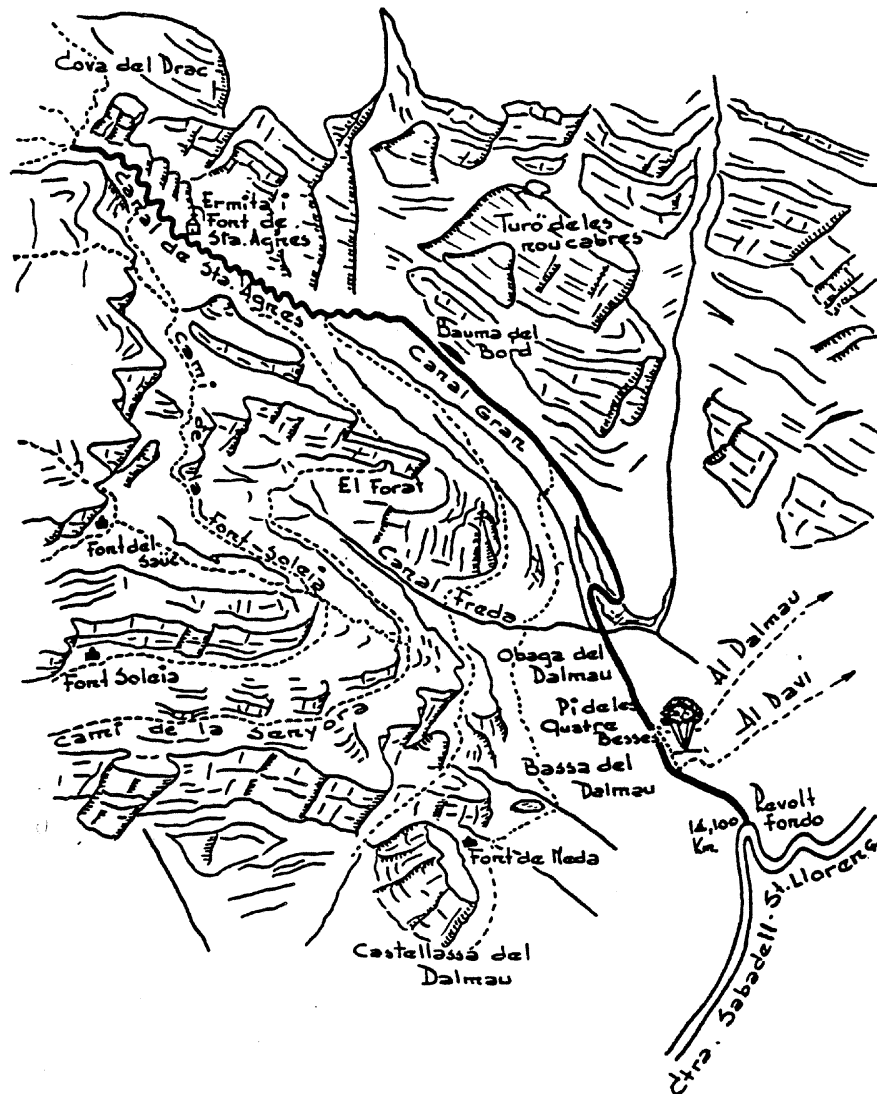
Les primeres notícies, escrites i conegudes, són de l'any 1341, encara que cal pensar en un origen anterior. Aquestes ens fan conèixer l'última voluntat de l'esposa de Pere Noguera, de Savall, d'ésser enterrada a Sant Llorenç del Munt i de deixar tres diners a l'ermita de Santa Agnès.



Secció de la cova de Santa Agnès.
E: 1/100 - Dibuix d'Antoni Ferrando i Roig

Les edificacions de l'ermita foren restaurades i ampliades a finals del segle XVI per l'abat Pere de Sant Joan. Aquesta cova-ermita també havia estat utilitzada com a lloc d'estada per penitents i eremites, entre ells fra Bonaventura Grau, que hi sojornà el 1651. Aquest personatge seria beatificat el 1906 per Pius X.

L'any 1791, després que el 12 de maig la imatge de Santa Agnès fou retirada de la seva capella i portada al monestir de Sant Llorenç, l'ermita quedà totalment abandonada.



Després de visitar l'ermita retornem a la cruïlla i seguim el sender que baixa cap a l'esquerra. Continua la forta baixada, encara que mica en mica s'anirà suavitzant. Si estem a l'aguait podrem veure a la dreta l'inici del camí de la Senyora que passa per la Roca Foradada.

0.13 1.57

Desemboquem en un sender transversal; hem d'agafar la branca de l'esquerra que de moment planeja i més endavant baixa lleugerament. La branca de la dreta ens portaria cap a la Canal

Freda. El sender es va fent més ample.

0.02 1.59

A poc de deixar una grossa roca a la dreta del camí trobem un trencall que puja vers l'esquerra cap a una bauma situada al peu dels cingles del Turó de les Nou Cabres. Està obrada en la seva boca i té fins i tot un bastiment per a la porta. És la bauma del Bord o de les Puces. Actualment està habitada.

Poc després travessem una clariana. Des d'ací podem mirar enrera per admirar la canal de Santa Agnès per on hem baixat. Per aquesta zona la vegetació no és tan espessa. Seguim planejant.

0.06 2.05

Baixem una mica i travessem un reguerot amb el llit ple de grosses pedres. Un cop a l'altra banda seguim per un rocallís.

Cada vegada hi ha més pins substituint les alzines. N'hi ha forces de caiguts.

0.04 2.09

El camí es fa més ample.

0.02 2.11

Troblem el tronc d'un pi ajagut a la dreta del camí; en aquest punt hi ha una bifurcació. Seguim per la branca de l'esquerra que puja de forma suau.

Mica en mica anem girant cap a l'esquerra. Travessem un gran rocallís. A la nostre dreta podem veure La Mola, el Morral del Drac i entremig la canal de Santa Agnès.

0.02 2.13

S'arriba a una cruïlla on hi ha un pal indicador amb un rètol on es pot llegir, amb dificultat: "Parc Natural de Sant Llorenç del Munt".

Seguim per la branca de l'esquerra. Immediatament deixem un trencall a la dreta que baixa. A continuació es passa per una zona de rocallís; en el seu començament hi ha piles de troncs de pi tallats.

0.04 2.17

Acabat el rocallís deixem un sender que baixa cap a la dreta. El nostre camí gira vers l'esquerra en direcció al peu d'un gros cingle.

A poc passem pel costat de les restes d'un forn de calç. Una mica més enllà girem cap a la dreta i travessem un fondal.

0.03 2.20

Als pocs metres hem de deixar el camí i agafar un sender que baixa per la dreta. Després de planejar una mica es transforma en un viarany

0.04 2.24

.... que baixa fort per a travessar el fondal i pujar per l'altra banda. Tot just quan comença a pujar hem de deixar-lo per tal d'agafar un trencall que torna a baixar vers l'esquerra. S'han de vigilar els senyals.

0.02 2.26

Finalment arribem al llit del Torrent de les Arenes per on passa una mena de camí el qual seguirem per la dreta, aigües avall.

Deixem alguns viaranyes que s'enfilen per ambdues bandes.

0.03 2.29

Travessem un camí ample que creua la riera; a mà dreta hi ha un gros pi. Un cop a l'altra banda, el camí que seguim es separa del torrent; aquest gira i continua cap a la dreta, el camí ho fa per l'esquerra. Nosaltres no seguirem ni un ni l'altre sinó que agafarem un viarany que puja més o menys seguint la direcció que portavem.

A mà dreta, a baix, hi veiem el llit del torrent. Anem a sortir a un senderol que puja de la riera, el seguim per l'esquerra, pujant.

Immediatament travessem un camí transversal; seguim pujant per un tram on hi ha molts blocs de pedra. A continuació planejem per una zona gairebé tota plena de pins; ja no hi ha alzines.

0.04 2.33

Anem a desembocar al bell mig del revolt d'una pista forestal; la seguim en sentit ascendent. A poc s'ens ajunta un camí que baixa per l'esquerra. Hi ha una línia telefònica que segueix pel costat del camí.

0.04 2.37

Passem pel collet de Palomeres. En aquest punt la línia telefònica travessa el camí a no massa altura; és possible que algú toqui els fils amb el cap !.

Un cop a l'altra banda veiem, al fons de la vall, per entremig dels arbres, la masia de Can Roca. Immediatament deixem una pista que baixa fort per l'esquerra; nosaltres ho fem de forma suau.

Més endavant, a baix, a mà dreta, hi veiem les edificacions de la urbanització Les Marismes. Comencem a baixar amb més pendent.

0.04 2.41

Després de la baixada arribem a una cruïlla; deixem el camí que seguim i n'agafem un de menys marcat cap a l'esquerra. Aviat es transforma en un sender que baixa amb fort pendent. Davant veiem Can Roca.

0.03 2.44

Acabada la forta baixada anem a sortir a un camí ample; el seguim per la dreta. Tornem a trobar una línia telefònica.

Baix, a l'esquerra, hi ha una riera. De moment planegem i després baixem amb fort pendent.

0.02 2.46

Fem cap a una cruïlla d'amples pistes de terra piconada, la travessem i seguim per un senderol. Davant hi tenim uns horts amb espantall inclòs, els hem de vorejar deixant-los a la dreta i passar entre ells i una caseta de fusta.

0.02 2.48

El senderol baixa per entre esbarzers i arriba al llit del torrent de Vall d'Horta, just on hi ha un petit assud que reté l'aigua. L'embassament està ple de canyes. Travessarem el torrent passant per sobre el mur de l'assud.

NOTA.- Si no es vol passar per damunt de l'assud es pot anar uns metres aigües avall on hi ha un pontet de fusta. Per arribar-hi s'ha de passar pels camps abans esmentats.

Un cop a l'altra banda sortim a un camí pel costat d'un til·ler; el seguim per l'esquerra en direcció al Molí de la Roca.

Una vegada enfront de la casa pugem deixant-la a l'esquerra; una mica més enllà, enlairat, hi tenim Can Roca.

0.03 2.51

Després de la pujada sortim a la pista d'accés a Can Roca,

la seguim vers l'esquerra planejant. Baix, darrera de la casa del Molí, hi podem veure la grossa bassa que s'utilitzava com a dipòsit d'aigua.

0.01 2.52 10.800

Arribem a Can Roca (480 m), masia construïda a finals del segle XIV. Un cop davant de la casa que tenim a mà esquerra, abans que el camí comenci a baixar lleugerament amb xiprers a la seva dreta, hem d'agafar el trencall que puja per la dreta.



Pocs metres després, quan aquest camí comença a girar cap a la dreta, hem de deixar-lo per seguir un sender herbós que surt per l'esquerra passant per entremig dels arbres.

El sender gira cap a la dreta i passa pel costat d'un bloc de pedra. Deixem uns trencalls a l'esquerra que baixen. Més endavant el sender bifurca, agafem la branca de l'esquerra que s'enfila amb fort pendent.

0.03 2.55

Després de la forta, però curta, pujada sortim a una clariana la qual vorejarem deixant-la a la dreta. Al seu bell mig hi podem veure les restes d'una cúpula, record d'unes comunitats que varen habitar aquests paratges fa uns anys.

El senderol continua pujant per entremig d'arbres. A mà dreta deixem un trencall més ample. Poc després sortim a una altra clariana. A l'esquerra s'hi pot veure una casa de fusta.

Seguim sempre en la direcció que portavem i travessem un rocallís vermell.

0.04 2.59

En el talús que tenim a mà esquerra podem observar-hi una mena de tunel.

El senderol continua per entre arbres seguint el traçat d'una línia de baixa tensió. Fem cap a una altra clariana i sortim a un camí el qual seguirem vers l'esquerra pujant lleugerament.

0.05 3.04

Passem a frec d'un gran dipòsit d'aigua i a poc ens trobem en una cruïlla de camins on hi ha una creu amb la inscripció : "Any de la fe 1968".

A mà dreta tenim el camí d'accés a una casa propera. Travessem la cruïlla i comencem a baixar per un sender que voreja uns camps deixant-los a l'esquerra. Al fons veiem el poble de Sant Llorenç Savall.

En un dels camps s'hi veu una petita construcció.

0.05 3.09

Troblem un reguerot a l'esquerra per on s'escola una mica d'aigua. Més endavant passem a frec d'una bassa-piscina.

Continuem la baixada per entre un marge i horts.

0.02 3.11

Sortim a un camí amb sòl de ciment; el seguim per l'esquerra en direcció al poble. Veiem algunes fites al seu costat. Passem a l'altra banda del rierol; a la dreta hi veiem una altra bassa, aquesta de construcció més antiga.

Deixem un camí a l'esquerra que puja. Més endavant a l'altra banda del torrent comença haver-hi edificacions.

0.03 3.14

Arribem a la carretera de Sabadell a Monistrol de Calders, la travessem i baixant per un estret passatge anem a sortir a la carretera de Gallifa la qual seguirem per l'esquerra.

A la nostra dreta hi tenim el Riu Ripoll; a l'altra riba podem veure-hi una bonica casa modernista amb galeria porxada.

0.03 3.17

Finalment arribem al pont que ens permet creuar el Ripoll i així poder entrar al poble per l'avinguda de Catalunya.

A mà esquerra, adosat al mur, hi ha un llarg banc i al seu final una font. En aquest mur hi veiem una làpida amb la següent inscripció :

"Ajudat de un poble bo
aqueix pont que veus ha fet
lo rector mosen Miró
en lo any de nostre seño
mil vuit, sens sexanta set"

Reposició 1952

En aquest punt acabem l'etapa (466 m).

=====

SANT LLORENÇ SAVALL

Aquest municipi del Vallès Occidental està situat al límit amb el Bages, a les vessants septentrionals del massís de Sant Llorenç del Munt (el Montcau, 1053 m, al límit occidental, és el punt culminant del terme).

Comprèn el sector de capçalera del Ripoll, al qual aflueix per la dreta el torrent de Vall d'Horta. El territori és molt muntanyós i cobert en gran part per bosc i pasturatges. Els conreus són predominantment de secà.

La proximitat de l'àrea industrial de Sabadell i Terrassa ha potenciat el desenvolupament industrial, especialment el tèxtil, fins al punt que el 60% de la població activa pertanyia (l'any 1968, 488 persones) al sector secundari.

Té molta importància també la funció de lloc de segona residència i estiu, afavorida pel clima i el paisatge, i han estat creades algunes urbanitzacions.

Antigament el lloc era anomenat Lacera o Lacaria. Així, el 947 és documentada la parròquia de Sant Llorenç a Lacera; més endavant s'anomena de valle Lacaria (1088) i el 1116 ja figura amb el nom de Sant Llorenç Savall. Aquesta parròquia formà part, inicialment, del terme del castell de Terrassa. Posteriorment hi tingueren drets els senyors del castell de Pera. El 1358 Pere el Cerimoniós vengué a Andreu Marquès el mer i mixt imperi del castell de Pera i tota la jurisdicció. El 1365 n'adquirí el domini la cartoixa de Sant Jaume de Vallparadís de Terrassa i a la fi del segle XIV pertanyia als Sentmenat. El 1782 encara era d'aquesta família, que rebia els delmes i censos de Sant Llorenç Savall.

El poble (1695 h el 1970, 466 m) està situat a l'esquerra del Ripoll, en l'interfluvi d'aquest riu amb el torrent del Burc. Es formà al llarg de l'antic camí de Castellar a Granera (carrers de Barcelona, Nou i de Sant Feliu) i de l'antiga parròquia de Sant Llorenç, situada a la plaça Major. El 1867 es construí el pont sobre el Ripoll que enllaçà la població amb la carretera de Sabadell a Prats de Lluçanès.

Hi ha una Casa de Cultura emplaçada a l'edifici de l'antiga escola, noucentista. En el carrer Ripoll hi ha un xalet modernista i al carrer Sant Feliu una casa del segle XVII. Prop de la població hi ha una residència geriàtrica de la Seguretat

Social i un reformatòri per a noies que depèn del Tribunal Tutelar de Menors.

Com a folklore específic, cal esmentar la tradició de plantar un pi alt i dret al mig de la Plaça Major, el mes de maig, en una festa en honor de la primavera. També és tradicional, com a tot el Vallès, el Ball de les Gitanes.

=====

BIBLIOGRAFIA

- ** Gran Geografia Comarcal de Catalunya.
Volum 6. El Vallès i el Maresme.
Fundació Enciclopèdia Catalana.
- ** Gran Enciclopèdia Catalana.
- ** Matadepera i Sant Llorenç del Munt. Més de mil anys d'història.
Miquel Ballbè i Boada.
Caixa d'Estalvis de Terrassa. Ajuntament de Matadepera. 1982
- ** Llibre de Sant Llorenç del Munt.
Francesc Vila i Plana.
Barcelona 1965.
- ** Entre vinyes i telers. La vida a Sant Llorenç Savall.
Esteve Busquets i Molas.
Barcelona 1967.
- ** L'establiment humà al parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.
Servei de Parcs Naturals. Diputació de Barcelona.
- ** Sant Llorenç del Munt. Guia Cartogràfica.
Editorial Alpina.
- ** Cartografia de la Guia referenciada.
Escala 1 : 25.000 amb reducció per fotocòpia del 85%.

Agustí Poch, març 1988

club
excursionista
de gràcia

— TRAVESSIA MATAGALLS-MONTSERRAT —

